

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
Кафедра економіки підприємства і виробничого менеджменту
Бішкекська фінансово-економічна академія (Киргизстан)
Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН
України» (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Казахський національний дослідницький технічний університет ім. К. І. Сатпасва
(Казахстан)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Люблінська політехніка (Польща)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Новий університет Лісабона (Португалія)
Одеський національний політехнічний університет (Україна)
Тяньцзіньський аграрний університет (Китай)
Університет Мальтепе (Туреччина)
Університет Нортумбрія (Великобританія)
Університет Самбалпур (Індія)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича (Україна)
Яський технічний університет ім. Георгія Асакі (Румунія)

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»

м. Вінниця

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
Кафедра економіки підприємства і виробничого менеджменту
Бішкекська фінансово-економічна академія (Киргизстан)
Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України»
(Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Казахський національний дослідницький технічний університет ім. К. І. Сатпаєва
(Казахстан)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Люблінська політехніка (Польща)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Новий університет Лісабона (Португалія)
Одеський національний політехнічний університет (Україна)
Тяньцзінський аграрний університет (Китай)
Університет Мальтепе (Туреччина)
Університет Нортумбрія (Великобританія)
Університет Самбалпур (Індія)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича (Україна)
Яський технічний університет ім. Георгія Асакі (Румунія)

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»

Вінниця
ВНТУ
2021

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia National Technical University
Faculty of Management and Information Security
Department of Finance and Innovation Management
Department of Enterprise Economics and Production Management
Bishkek Academy of Finance and Economics (Kyrgyzstan)
State Institution «Institute of Regional Studies named after M. I. Dolishny NAS of Ukraine»
(Ukraine)
Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)
Vasul' Stus Donetsk National University (Ukraine)
Western Ukrainian National University (Ukraine)
Kazakh National Research Technical University named after K. I. Satpayeva (Kazakhstan)
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
Lublin Polytechnic (Poland)
Lviv Polytechnic National University (Ukraine)
New University of Lisbon (Portugal)
Odessa National Polytechnic University (Ukraine)
Tianjin Agrarian University (China)
Dogus University (Turkey)
University of Northumbria (England)
Sambalpur University (India)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Khmelnysky National University (Ukraine)
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine)
Iasi Technical University named after Georgi Osaki (Romania)

MATERIALS

of the

IV International Scientific and Practical Conference

**«MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF FINANCIAL
AND INNOVATION-INVESTMENT PROCESSES IN UKRAINE»**

Vinnytsia
VNTU
2021

УДК [336+330.341.1](477)

C-89

Видається за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

Редакційна колегія: **В. В. Зянько**, доктор економічних наук, професор,
І. Ю. Єпіфанова, доктор економічних наук, професор,
О. Й. Лесько, кандидат економічних наук, професор

Рецензенти: **В. В. Джеджула**, доктор економічних наук, професор,
В. В. Гурочкіна, доктор економічних наук, доцент

C-89 Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 12 березня 2021 року : збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Вінниця: ВНТУ, 2021. – 932 с.

ISBN 978-966-641-831-2 (PDF)

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на IV Міжнародної науково-практичної конференції 12 березня 2021 року в м. Вінниця.

УДК [336+330.341.1](477)

Роботи подаються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, яка наведена в роботах, та залишає за собою право не погоджуватися з думками авторів на розглянуті питання.

ISBN 978-966-641-831-2 (PDF)

© Вінницький національний технічний університет,
укладання, оформлення, 2021

UDC [336+330.341.1](477)

Published by the decision of the Academic Council of Vinnytsia National Technical University of the Ministry of Education and Science of Ukraine

Editorial Board: V. V. Zyanko, Doctor of Economics, Professor,
I. Yu. Yepifanova, Doctor of Economics, Professor,
O. Y. Lesko, Candidate of Economic Sciences, Professor

Reviewers: V. V. Dzhedzhula, Doctor of Economics, Professor,
V. V. Gurochkina, Doctor of Economics, Associate Professor

Modern trends in the development of financial and innovation-investment processes in Ukraine. Materials of the IV International Scientific and Practical Conference March 12, 2021: a collection of scientific papers [Electronic resource]. - Vinnytsia: VNTU, 2021. – 932 p.

ISBN 978-966-641-831-2 (PDF)

The conference materials cover the reports of domestic and foreign scientists, which were considered at the IV International Scientific and Practical Conference on March 12, 2021 in Vinnytsia.

UDC [336+330.341.1](477)

The works are submitted in the author's edition. The editorial board is not responsible for the accuracy of the information, provided in the works, and reserves the right to disagree with the views of the authors on these issues.

ISBN 978-966-641-831-2 (PDF)

© Vinnytsia National Technical University, 2021

Дідович І. І., Кисіль Б. М. ВИКОРИСТАННЯ ФАНДРЕЙЗИНГУ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ОТГ	72
Дмитрієва Н. Ю. РОЛЬ ГОСУДАРСТВЕННОГО СОЦІАЛЬНОГО ЗАКАЗА В ОБЕСПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ УСТОЙЧИВОСТІ НЕКОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ	75
Дудко О. С. ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	78
Спіфанова І. Ю., Підлужняк І. В. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ	80
Жибер Т. В., Солопенко Т. В. КОНТРОЛЬ ЗА ЗАТВЕРДЖЕННЯМ ПАСПОРТІВ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ	83
Жмай А. В. ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ КОРПОРАТИВНОЙ СОЦІАЛЬНОЇ ОТВЕТСТВЕННОСТИ В КОНТЕКСТЕ МИРОВОЇ ПАНДЕМІЇ COVID-19 (ОПЫТ РЫНКА УСЛУГ МОБИЛЬНОЙ СВЯЗИ УКРАИНЫ)	85
Зянько В. В. ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ	88
Карапетян О. М., Василевський Р. М. СУВЕРЕННІ ФОНДИ ФІНАНСОВИХ РЕЗЕРВІВ ЯК СТАБІЛІЗАТОРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	91
Карась П. М., Курінний Ю. Г. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ЯК ЗАБЕЗПЕЧУЮЧА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	93
Кириченко А. В. ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ	96
Кобилянський О. В., Заюков І. В., Васаженко Н. О. ПІДТРИМУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗАПАСУ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	98
Ковалик О. А. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	101
Коляда Т. А., Угрюмова К. О. МОДЕРНІЗАЦІЯ СКЛАДОВИХ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	104
Криворучко Д. М., Андронік О. Л. ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ В УКРАЇНІ	107
Крупка М. І., Сас С. П. ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ЙОГО АКАДЕМІЧНОЮ РЕПУТАЦІЄЮ	109
Ковтуненко Ю. В., Ольшевська Д. О. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	112
Кучеренко М. А. ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ АКЦИЗНОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ	115
Лащик І. І., Віблій П. І., Кудь А. О. АНАЛІЗ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	118

ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ КОРПОРАТИВНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ В КОНТЕКСТЕ МИРОВОЙ ПАНДЕМИИ COVID-19 (ОПЫТ РЫНКА УСЛУГ МОБИЛЬНОЙ СВЯЗИ УКРАИНЫ)

Общественная организация «Молодежная организация “Энектус” при Одесском национальном университете имени И. И. Мечникова»

Аннотация. Статья посвящена рассмотрению вопроса реализации корпоративной социальной ответственности на украинском рынке услуг мобильной связи в условиях распространения коронавируса.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность (КСО), пандемия, коронавирус (COVID-19), рынок мобильной связи; мобильные операторы, мобильная связь, телекоммуникации, абоненты, корпоративная социальная деятельность; социально ответственные практики, стейкхолдеры.

IMPLEMENTATION OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE CONTEXT OF THE WORLD COVID-19 PANDEMIC (EXPERIENCE OF THE UKRAINIAN MOBILE SERVICES MARKET)

Abstract. The article is devoted to considering the question of the corporate social responsibility's realization on the Ukrainian mobile services market in the conditions of the coronavirus spread.

Key words: corporate social responsibility (CSR), pandemic, coronavirus (COVID-19), mobile communications market; mobile operators, mobile communications, telecommunications, subscribers, corporate social activities; socially responsible practitioners, stakeholders.

Пандемия коронавируса и связанные с ней ограничения внесли существенные изменения не только уровне отдельных стран, и в мировом сообществе в целом. Фактически, впервые в XXI веке человечество столкнулось с острой проблемой, угрожающей нормальному существованию всего мира. При этом данная угроза влечёт за собой трудно прогнозируемые последствия не только в социальной сфере или в сфере здравоохранения, но также и в экономике, политике, международных отношениях и так далее.

Быстрое распространение вируса COVID-19 стало триггером изменений в организации деятельности бизнеса на всех уровнях, от малого и среднего до крупного национального и международных корпораций. Именно поэтому крайне важно выявить и отследить возможные последствия, в том числе трансформацию потребительских, поведенческих, социокультурных и бизнес-практик, применяемых сегодня.

На сегодняшний день рынок мобильной связи Украины стремительно развивается и меняется. При этом следует акцентировать внимание на таких его особенностях, как технологическая отсталость игроков и наличие общеэкономических барьеров развития. Динамичность рынка обусловлена необходимостью операторов постоянно совершенствовать существующие услуги и внедрять новые, чтобы эффективно удовлетворять потребности пользователей. Это позволяет характеризовать данную отрасль как достаточно переменчивую [1].

При этом, в период с 2010 по 2019 год объём рынка мобильной связи в Украине вырос с 24 млрд грн до 41,9 млрд грн (примерно на 74,2%). По сравнению с 2018 годом рынок вырос на 19,7% [2].

Украинский рынок мобильной связи является очень насыщенным, что чрезвычайно усиливает значимость и роль конкурентных инструментов, которые применяют мобильные операторы. Основными компаниями, которые работают сегодня на рынке мобильной связи Украины, выступают три предприятия: «Киевстар», Vodafone Украина и Lifecell. Доля основных телекоммуникационных компаний по доходу от предоставленных услуг мобильной связи в 2018 году составила 98,8% [9].

Все основные игроки рынка мобильной связи в Украине осуществляют мероприятия, направленные на решение проблем стейкхолдеров. Но, по данным исследования Офиса эффективного регулирования «Зелёная книга. Рынок голосовых телекоммуникационных услуг», проведённого в

ноябре 2020 года [3], проблемы и потребности потребителей услуг этих компаний несколько отличаются от предложенных мероприятий. Примеры проектов приведены в таблице 1.

Таблица 1

Корпоративная социальная ответственность «Киевстар», Vodafone Украина и lifecell

Проект	Описание
«Сделай свой вклад» («Киевстар»)	Поддержка талантливых школьников, студентов-программистов стартаперов и молодых предпринимателей
Radar TECh («Киевстар»)	Создание экосистемы, которая будет содействовать реализации идей, росту и развитию секторов украинской экономики.
«Доброе дело в подарок» (Vodafone Украина)	Помощь детям из малообеспеченных семей, которым требуется срочная жизненно важная операция.
Vodafone Smart Routes (Vodafone Украина)	Инновационные пешеходные туристические маршруты в городах Украины, которые визуализируются при помощи каменных табличек с QR-кодами.
Эко-практики и принципы «зелёного офиса» (lifecell)	Соблюдение государственных экологических и санитарных норм и стандартов совершения закупок, использование двусторонней печати.
Развитие технологического образования (lifecell)	Открытие обучающих телеком-лабораторий в ведущих вузах страны.

Источник: составлено на основе [4], [5], [6].

Основными же проблемами и интересами стейкхолдеров являются следующие [3]:

- Ценовая недоступность голосовых услуг в фиксированном месте для отдельных категорий потребителей.
- Недоступность на отдельных территориях услуг голосовой связи.
- Дополнительные расходы потребителей, связанные со звонками на другие сети.
- Отсутствие простых и действенных инструментов защиты прав и интересов потребителей.
- Спам.
- Подорожание услуг мобильной связи из-за уплаты сбора на обязательное государственное пенсионное страхование.
- Невозможность абонента фиксированной телефонной связи сохранить абонентский номер при смене оператора.

Однако изменения, связанные с распространением COVID-19, затронули и рынок мобильной связи Украины. Например, «Киевстар» выделил около 30 млн гривен на закупку медицинского оборудования и средств защиты для врачей [7], компания «Vodafone Украина» приобрела 5 аппаратов ИВЛ для больниц Киева, Львова, Харькова, Житомира и Луцка, а также системы тестирования и защиты для медиков, на сумму 33 млн грн [8], а lifecell передал ещё два аппарата ИВЛ для Белоцерковской областной больницы №3 и Уманской городской больницы, потратив на это 1 млн 50 тыс. гривен [9].

Кроме того, были предоставлены различные бонусы для абонентов, в частности медиков, а персонал компаний был переведён на удалённую работу.

Таким образом, можно предположить, что кризис, вызванный коронавирусом, действительно изменил не только экономическую, но и социальную, и психологическую среду. Компании стали лучше осознавать, что чем более тесную связь они имеют с рынком и чем больше они из-за этого зарабатывают, тем больше их ответственность.

Не только компаниям сферы мобильной связи, но и всем, которые есть сегодня на рынке Украины, необходимо задаться вопросом: достаточный ли вклад они делают для процветания и развития всего общества? Потому что из-за недостаточного уровня включённости в жизнь людей и равнодушие к их проблемам существует большая вероятность потерять как существующих и

потенциальных клиентов, так и партнеров, поставщиков и даже сотрудников.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Болгов В. С., Рязанов М. Р. Ринок мобільного зв'язку України: тенденції, проблеми та перспективи. *Економіка і організація управління*. №2 (26). 2017. С. 50-55.
2. За 10 років український ринок мобільного зв'язку зріс майже у двічі. УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/economics/telecom/obsyag-ukrajinskogo-rinku-mobilnogo-zv-yazku-za-ostanni-10-rokiv-zris-na-74-do-41-9-mlrd-grn-u-2019-roci-doslidzhennya-novini-11226911.html> (дата обращения: 04.02.2021).
3. Зелена книга. Ринок голосових телекомунікаційних послуг. URL: https://cdn.regulation.gov.ua/75/1d/35/4d/regulation.gov.ua_Green%20book_Voice%20Telecommunication%20Services%20Market.pdf (дата обращения: 04.02.2021).
4. Социальная ответственность | Киевстар. URL: <https://kyivstar.ua/ru/about/responsibility> (дата обращения: 04.02.2021).
5. Социальная ответственность | Vodafone Украина. URL: <https://www.vodafone.ua/ru/social-responsibility> (дата обращения: 04.02.2021).
6. Социальная ответственность | lifecell. URL: https://www.lifecell.ua/ru/o_lifecell/sotsialnaia-otvetstvennost/ (дата обращения: 04.02.2021).
7. Кейс компанії Київстар | CSR Ukraine. URL: <https://csr-ukraine.org/keys-kompanii-kiivstar/> (дата обращения: 04.02.2021).
8. Кейс компанії Vodafone | CSR Ukraine. URL: <https://csr-ukraine.org/keys-kompanii-vodafone/> (дата обращения: 04.02.2021).
9. Кейс компанії lifecell | CSR Ukraine. URL: <https://csr-ukraine.org/keys-kompanii-lifecell/> (дата обращения: 04.02.2021).

Жмай Александр Владимирович, член правления общественной организации «Молодежная организация «Энектус» при Одесском национальном университете имени И. И. Мечникова», Одесса, e-mail: saschagmai@gmail.com.

Zhmai Aleksandr, member of the board, Non-governmental organization “«Enactus» Odessa Mechnikov National University”, Odessa, e-mail: saschagmai@gmail.com.